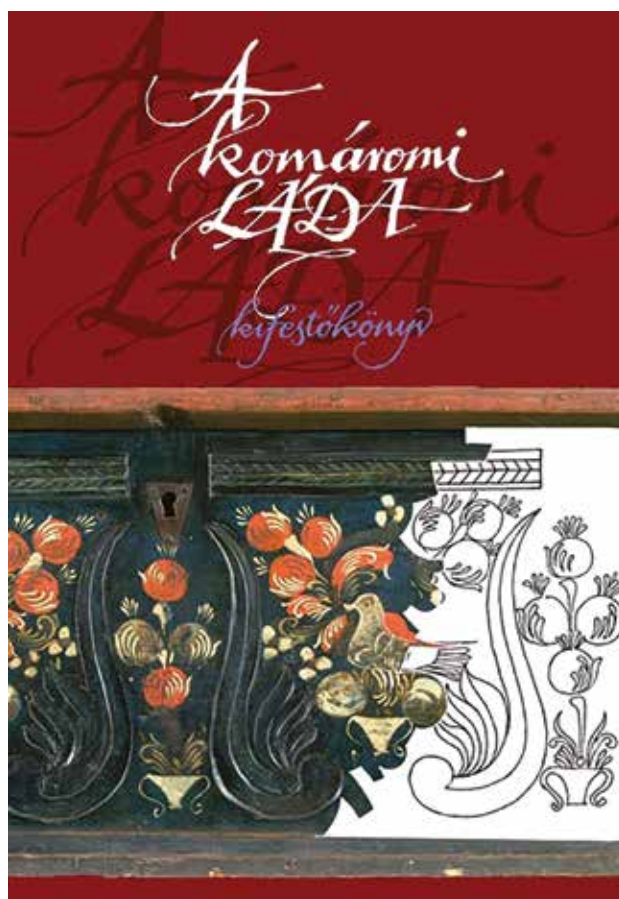

L i s z k a J ó z s e f

A komáromi láda újraélesztése

A Magyar néprajzi lexikon egyetlen, „komáromi” jelzővel ellátott szócikke a „komáromi bútor”. Ez nem azt jelenti persze, hogy egyéb, Komáromhoz (is) kapcsolódó néprajzi jelenségek ne kaptak volna helyet az ötkötetes opusban, de azok nem direkt komáromiként kereshetőek (szekeres gazdák, tutajosok, vízimolnárok, az elrabolt leány balladája utalással a komáromi szép lány variánsra stb.). A komáromi bútor, komáromi láda viszont nem véletlenül kapott kiemelt helyet! Hiszen, a komáromi bútor nem csak önmagában fontos, hanem avégből is, mert számos helyi asztalos-stílus kialakulásában is szerepet játszott (pl. a faddi, a hartai vagy a hódmezővásárhelyi bútor), illetve a komáromi asztalosok templomi berendezéseket gyártva járták az országot (pl. az abonyi, mezőcsáti, a szentesi vagy a töki református, illetve a szentsimoni római katolikus templomok berendezése). A komáromi asztalosok egykor messze földön ismert terméke, ami létét a többi között szlovák hegyekből a Vágon ide úsztatott faanyagnak köszönheti, mára egy turista számára Komáromban, sajnos, teljesen rejtve marad. Amíg a szekeresgazdák emlékét legalább egy helyi étterem őrzi, addig az egykor híres komáromi kenyér vagy a komáromi bútor nem kapta meg az őt megillető helyét. Ezért is öröndetes ez a vállalkozás (a több mint másfél évtizede futó, *Kutatás – Tanulás – Tanítás* című projektfüzér), amely az egykor híres, Kecskés László által megörökített komáromi mesterségek felkutatására, dokumentálására és továbbadására vállalkozott. Nehéz objektív számadatokkal mérni, de egészen biztos, hogy a viszonylag hosszú tevékenység fiatalok (és kevésbé fiatalok) sok százait „fertőzte” meg, és tette a helyi hagyományok továbbvivőivé. Ez a kiadvány ennek a kitartó munkának, hogy személyes is legyek, Nyikus Anna munkájának, aki oroszánrészt vállalt ebben a sokemberes,

szép feladatban, egy, nyilván nem végső állomása, hanem rendkívül fontos mérföldköve. Bízom benne, hogy sok örömmel és tanulsággal szolgál azoknak, akik forgatni fogják, azoknak a pedagógusoknak, akik forgattatni fogják, s talán azt is remélhetjük, hogy kedvet csinál a komáromi láda, nem „csak” két, hanem háromdimenziós újraélesztéséhez is. Nem vagyok rá fölhatalmazva, így csak a magam nevében köszönhetem most meg ezt az áldozatos munkát, és kívánom jövőbeni, gyümölcsöző folytatását.

*

Megjelent a „Komáromi láda” kifestő könyv

A Komáromi ládáról az elmúlt időszakban egy összefoglaló dokumentáció született, mely most egy ismeretterjesztő kifestő könyv formájában került bemutatásra.

- Ahhoz képest, hogy Komárom volt a „pingáló asztalosok” bölcsője, kevés a felhasználható irodalom és a legtöbb láda nem Komáromban, hanem a Néprajzi Múzeumban és a Vajdaságban található meg, hiszen ott közel 200 festett ládát is nyilvántartanak – mondta Nyikus Anna, a Komárom Esztergom Megyei Népművészeti Egyesület (KEM) vezetője, a kiadvány szerkesztője.

- A könyv előszavát dr. Liszka József, néprajzkutató jegyzi. A komáromi „pingáló asztalosok” történetéről Számadó Emese, a Komáromi, Klapka György Múzeum igazgatója írt, a kötet illusztrációit pedig Ölveczky Gábor grafikus készítette. – tette hozzá a szerkesztő.

A kutatómunka mellett elindítottak egy úgynevezett örökbefogadó programot is, mellyel a Komáromi ládák tárárt szeretnék gyarapítani.

A „Kutatás, tanulás, tanítás Komáromi láda, komáromi pingáló asztalosok mestersége” elnevezésű projektet a Csoóri Sándor Alapon keresztül a Magyar Művészeti Akadémia támogattatta.